Nr 1 Piatnica 6 traunia 1921 h. Hod I.

JEDNAŚĆ

Adres Redakcyi i Administracyi: Wilnia wul. Stromaja (Mała Partowaja) 3 kw. 1
Redakcyja atčyniena štodnia, aproč świat ad 10 — 1.
Administracyja: 10 — 2.

Cena asobnaha numera 7 marak

CANA ABWIESTAK: za adzin radok zwyčajnaha druku na 1 str. 30 mar. u tekście 40 mar., za tekstam 15 mar. dla šukajučych pracy na 10% taniej.

AD REDAKCYI.

„Jednaść“ budzie wychodzić try razy u tydzień, adnak dzieła niapounaho je zcze z'arhanizawańnia redakcyjnaho aparatu, hazeta czasowa maje drukawacca u mieru mahczymaściej technicznych.

Hramadzianie padtrymliwajcie, czytajcie i raspausiudżywajcie naszu hazetu jakaja niasie praudu, abaronu, jaho prawou i zhodu usich nacyjau—żywuczych u naszym kraju.

Nasze credo.

Wypuščajučy pieršy numer časopisi nie budziem pašyracca nad našym credo i prahramaj.

Šlach majem prosty i wyrazny: my biełarusy chočem widzieć swaju baćkaūščynu abjednanaj, wyzwolenaj nazaūsiachdy z niawoli Maskwy. Z našym najbliżejšym susiedam—polskim narodam žadajem uznawleńwia histaryčnaj łučnaści jakaja pa siwajej prošłaści prynosiła stolki abapulnych karyściej.

Nie widzim inšaj mahčymaści razwiazańnia sprečki polska-litoūskahaj u jakim prawa na hołas biezumoūna majuć i biełarusy, jak tolki u znaūleńni histaryčnch form łučnaho życcia—dla nas wysiłki litoūskich aficyalnych kruhoū zkierowanyja da zachapleńnia čysta bielaruskich, abo polska-biełaruskich ziamiel zjaūlajucca tym samym imperjalizmam, jaki prachodzić i u čynach maskaleū. Litoūska-balšewickaja mirnaja umowa—najazkrauzy wyraz hetych tendencyjaū. Polskaja kanstytucja daje nam šyrokija prawy u kierunku pracy nacyjanalnaj. Apirajučysia na hetaje prawo my addadziom usie našy siły na budžeńnie praūdziwa-nacyjanalnaja świadomaści mas. Kładučy pracu u hetym kierunku budziem biezumoūna rešuča demaskawać usich tych našych pseūda patryotaū jakija padrabiūšysia pad biełaruskuju nacyjanalnuju wopratku wiaduć albo maskoūskuju albo časam i inšuju nie mieniej škodnuju našym interesam rabotu.

Spoūżyćcia palakaū, biełarusaū i litwinoū wymahaje dobraj woli u kierunku zmienšeńnia antahanizmaū, bolšaj ščyraści, bolšaho uzajemnaho zbliżeńnia — jemu my i budziem służyć. My nie możem nie wieryć u świetłuju budučynu našych adnosin z Polščaj, z toj Polščaj na čale katoraj staić čaławiek wielikaj woli, siły, rozuma, prawidzieńnia, syn našaho kraju jaki užo nie raz daū praūdziwyi miłaść da hetaj ziamielki.

Wilnia 6 traunia.

U moment wialikaj niapeūnaści, dla sudźbin našaj Baćkaūščyny raspačynajem my swaju ciažka-adkaznuju pracu.

Twareńnie jednaści, pieršaja naša meta — jednaści synoū hetaha kraju, jednaści tych, što z pradwieku żywučy wyniaśli ūsie razam niaščaście jakich tak šmat było na našaj ziamielcy. Dobryja i złyja karty historyi nawučyli našych pradziedaū iści razam.

Hrunwald — heta słaūny abraz histaryčnaj prošłaści,tak jasna pakazywaje, što tolki u našaj jednaści — siła. Biełarus, litwin,palak—ūsie my dzieci adnoj supolnaj ziamli. Biaz ahulnaha wyrazumieńnia biez pašany praū, biez ūzajemnych ustupak nia moža być tut życcia... woś ū hetym kirunku my i raspačynajem našu pracu.

Biełaruski narod, pierażywaje wialikuju trahedyju, jaho żywoje cieła razorwana ū Ryzie. Jon jak by ciapier nia istnuje. Adnak naša wiera ū budučynu hłybiej umoū. My pierakonany, što żywaja narodnaja siła, niesiańnia,praz hod, nia praz hod — prazdwa, wywiadzie nas z hetaj niawoli. Syny Biełarusi ūstanuć, jak adzin i skinuć jarmo maskoūščyny. Ale, kab hetak zapraūdy było, dyk musim my, drennyja, ci dobryja, ale tyja, katorych sudźbina pastawiła na čale narodnaha ruchu jasna zrazumieć, hdzie toj šlach pa jakomu jdzie wyzwaleńnie krainy, dzie taja krynica piarwotnaj siły i interesaū, jakaja daść začatak hetamu wyzwaleńniu.

Hlanuūšy na našu blizšuju prošłaść, ścwierdziūšy ahromnyj rost nacyjanalnaje świadomaści, i kulturnaje pracy, jakuju prarabiū biełaruski narod ū apošnije paūwieka, my musim z smutkam adznačyć, što u palityčnaj rabocie nie zroblenia niemal ništo.

Wiakawaja niadola i rabstwa pałażyli na nas swaju piatu. Wiečnaja chwiejnaść aryentacyj, raznarodnaść ich, brak peūnaści ū samych sabie,— woś jak išła naša myśl ū apošnich časach. Začynajučy ad Rasiejskaje rewalucyi až da Ryžskaje umowy my nia znajšli hłaūnaj linii našaj palityki: To Polšča, to Litwa, to Niemcy, to ūskryćci Rasieja, ūse heta stwaryła taki chaos ū našaj palityce, ū jakom zdajecca ciažka nia tolki čužyncam, ale i nam samim razabracca. Čas, jaki pierażywaje Biełaruś ciapier, najadkazniejšy ū našych dziejach: moža zyjšci na ništo rabota pakaleńniaū, a heta zmušaje nas wystupić śmieło i ćwierda na jasnyj šlach budowy Baćkaūščyny.

Na mocy pierakonań histaryčnych i ekanamičnych, na mocy dziejaū prošłaha, my kažam ćwiorda što adradzić našu Baćkaūščynu možam tolki u łučnaści z Polščaj.

Rassieja ćy to balšewickaja čy inšaja, bezumoūna musić ūustupić ū sajuz z Niamiečynaj. Heta jej dyktujuć jak ekanamičnyje tak i — palityčnyje interesy.

Biełaruś dla jaje nia patrebna a nawat škodna, jak starana addalajučaja ad zachodu. Adnosiny da nacyjanalnaj sprawy, tych chto ciapier kiruje i chto budzie kiwać Rasiejaj my dobra wiedajem. Tut różnie miž rosiejskimi partyjami niama. Hučkoj, Milukoū, Lenin, Aūksenajeūūse chodny ū adnym. No ja Biełarus, zwyčajny „ruski kraj, — ruski narod“.

Patwierżannie hetaha my tak bačyli jak ū časie pierwaj tak i druhaj Rasiejskaj Kewalucji.

Szto datyčyć Polščy i jaje adnocin da nas musim zusim sprawiedliwa stwierdzić što pieršyja prabudki nacyjanalnaha adradżeńnia biełaruskaha mieli swaim spačatkam zachod. Palaki lepšyja syny kraja pačali budżeńnie narodu z letarhu. I jak nie fotalny byli metody uradawańnia Generalnaha Kamisaryjatu Asmałoūskaha jak nia silna była i jość apazycja endeckich elementaū ū našaj sprawie, adnak najmacniejšy razmach jak kulturnaje, tak i palityčnaja praca naša była pośla zwalnieńnia Biełarusi palskim wojskam ad balšawikoū. Biełaruskaja škoła pašyriłasia, razrasłasia. Krok za krokam usio polskaje hramadzianstwa musić prakonywacca ū kanečnaścį budawańnia Biełarusi ū imia swaich za interesam.

Biełaruś heta kraj adzialajučy Polščy ad hihanta—Rasei. Biełaruś — heta ciaga asłoblajučaja budučuju Rasejska-Niamieckuju ličnaść. Biełaruś heta ekanamičny chaūrusnik Polščy dajučy joj lasnyja, lnianyja i druhija bahactwa. Interes Biełarusi znoū za i wykazywaje joj na kaniečnaść suwiazi z Polščaj, jak krajem jaki biezumoūna daść najbolej gwarantyi mahčymaści našaha šyrokaha nacyjanalnaha razwićcia Blizkaść zachodu, mahčymaść šyrokaha padniaćcia ekanamičnaha stanu, handlam z wychadam ū mora.

Pierad hetymi realnymi matywami bladniejuć ūsie pierachodziučyja fakty, jak niaūdatnaja praca polskaj administracyi ū nas, jarki šowinizm peūnych nacyjanalnych polskich hrup, taki-ž samy šowinizm zahartowany antypolskim nastrojem peūnych biełaruskich partyjaū i ūsie inšaje ū hetym sensie, što na naš pohlad z'jaūlajecca daloka pierachadziačaj z'jawaj. Astajecca narod; jaho pohlady i jaho sympatyi, tut treba skazać ščyra i adkryta, što, kali zapraūdy dla Biełarusi, jedziny šlach wyzwaleńnia—łučnaść z Polščaj dyk treba-ž biełaruskamu patryotu, žadajučamu ščaścia kraju, ū hetym kirunku wiaści pracu aświadamleńnia mass. Takaja ščyraja i adkrytaja praca musić prywiaści i prywiadzie da pierałomu pohlada ūsiaho polskaha hramadzianstwa niazależną ad partyjaū na sprawu biełaruskuju. Z żalem musim śtwierdzić, što nad nami wisić jakajści ciomnaja niawidzimaja ruka, jakaja razdrablaje našy siły, kidaje nas ū more, nadta časta awanturničaj palityki, jakaja zmoža pryniaści tolki źniščeńnie sprawy.

My zaklikajem našych adwiečnych susiedziaū-palakaū da supolnaj pracy. My wierym što naš klik znojdzie odhuk ū ich dušach, što zrazumieńnie interesaū našaj ahulnaj Baćkaūščyny zlučyć nas u adnu mocnuju ducham i prakanańniem siam'ju.

„KRAJOWAJA SUWIAŹ.“

24 krasawika adbyūsia wialiki schod hramadzkich dziejačoū na jakom postanoūlena zhurtawacca u arhanizacju pod nazwaju „Krajowaja Suwiaź“. Wybrany wykanaūčy Kamitet z asob na čale z hram. Pupkam znanym wybitnym dzijačom bielaruskim, arhanizatcram Biełaruskaja Chrescijanskaj Złuczności. Mety jakija stawić sabie suwiaź hłaūnym čynam skierowana da usunućcia nacyjanalnaho antahanizmu u kraju, abjednańnie usich krajowych sił u pracy nad asłabadżenięm baćkaūščyny i pašyreńniem praūdziwa-biełaruskaj swiadomaści u narodzie Palityczny kierunak pracy suwiazi znajšło wyraz u nižcj dałučanaj rezalucji, jakaja była pryniata sabraūšymisia adnohałosna.

Patomak Muraŭjowa u pracy nad Biełaruskaj moładźju.

Redakcja maječ ŭ swaich rukach materjały jakija śćwiardžajuć što čeławiek jaki ŭ stary carski čas zajmaŭsia nia bolej, nia mieniaj, jak śleżkaj za kramołaj, čym na jaho pohlad nazywalisia tajnyja aświetnyja hurtki polskaj moładzi, čaławiek jakoha imia zwiazana z najbrudšymi denuncyjacymi ŭ hetym kirunku, jaki złamaŭ los nie adnaho maładoha wučnia ciapier maječ mahčymašć pryjmać wučaście ŭ biełaruskaj praświetnaj pracy.

My katehapyčna patrebujem ad uradowaha kiraŭnika biełaruskaj praświety p. Taraškiewiča i biełaruskich pedahahičnych ustanowaŭ raźśledawannja sprawy i wydalennia hetaha pana. Prozwiščam i materjałami redakcja służyć.

DEKLARACJA „KRAJOWAJ SUWIAZI"

Pratakoł ahulnaha schodu 24 krasawika 1921 h.

Arhanizacyjny schod „Krajowaj Suwiazi" wychodziačy z załaženioŭ, što

1) Adozwa Načalnika Polskaje Dziaržawy i Hłaŭnokomandujučaha usimi Polskimi zbrojnymi siłami — J. Piłsudskaha da žycharoŭ byŭšaha Wialikaha Kniaźstwa Litouskaha - abjawiła šyrokije prawy narodam, žywšym na hetych ziemlach, stanawić ab swaim losie;

2) Polskaja Kanstytucja daje šyrokije prawy biełaruskamu narodu da nacyjanalnaha istnawańnia;

3) Historyčnaja prošłašć wiaža biełaruski i litoŭski narody z Rečypaspalitaj Polskaj, jakaja łučnaś u pounošci adkazywaje nacyjonąlnym intaresam hetych narodaŭ;

4) Ryžski traktat pakinoŭ u niawoli Maskoŭskaj bolšašć biełaruskaje ziamli, — suwiaź stawič swaimi metami:

a) dabiwacca wykanańnia balšawikami punktu 1-ha mirnaje umowy u Ryzie, przyznajučaha nizaležnašć Biełarusi, jakaja, jak autanamičnaja jadzinna, pawinna ŭwajšci u łucznašč z Polščaj.

b) na terytoryi Biełarusi, pryłučanaj ryžskim traktatam da Polščy, suwiž stawić za swaju metu: budźeńnie świadomaści biełaruskaje u duchu łučnaści z Polščaj.

c) na terytoryi Siaredniaje Litwy — suwiaž dabiwaicca prawa dla narodu wyskazacca ab swaich losach praz sojm, rašuča adkidajučy imperyjałistyčnyja plany Kawienskahą uradu

d) ŭ ščyrym pierakonańni, što bratni Litoŭski narod, jaki łučyŭsia z nami i Polskim narodam u histaryčnaje prošłaści, adnowić staryje formy łučnaści,—u imia dziaržaŭnybh intaresoŭ suwiaž dałožyć usich wysiłkoŭ da wytwareńnia jakrajpryjaźniejšych adnosin z lepšymi synami i praŭdziwymi patryjotami Litoŭskaha narodu.

c) Rasieja — krynica imperyjalizmu i nacyjonalnoje wórahašci — musić być wyklučana z jakich by to nia było mahčymaściaj ŭwojścia z namj u dziaržaŭny zwiazak.

U imia wolnaści našaj ahulnaj bačkoŭščyny — Biełarusi. u imia świetłaj budučyny, u imia zhodnaha žyćcia usich narodoŭ, žywučych na našaj ziamli, — suwiaž horača zaklikaje da ahulnaje pracy i dałaženńia usich wysiłkoŭ da adradženńia i aswabadženńia kraju.

Z HAZET

Rzeczpospolita Waršaŭskaja pošwiačaje sprawie biełaruskaj artykuł pad nazwaj jak i možna była čakać ad hetaj hazety; „Bałamucenia się Białoruskie."—Aŭtar p. Rawita - Gawroński robiačy ahlad biełaruskaj sprawy ŭ apošnich časach, śtwierdžywajučy što traktat Ryžski raściaŭ Biełaruś, śtwierdžywaja adnak što „bardzo pożądano jest dla Polski zyczliwašć narodu białoruskiego." I woś aŭtar widzić darohu da wytwareńnia hetaj zyčliwości praz wyrazumieńne biełarusami što: „Nie na dalekim wschodzie lecz na zachodzie nie z Rosją lecz z Polską w związku musi się wytworzyć spakojne i pożyteczna przyszłość Białorusi." My ščyra witajem hetkuju sprawiadliwuju myśl asabliwa na stranicach „Rzeczpospolity" adnak z maleńkim dadatkam: šyrokie masy biełaruskaha hramadzianstwa tolki tady zapraŭdy stanuć na hety hrunt, kali nia tolki ŭ wypadkowych artykułach, ale i ŭ praktyčnam žyćciu polskie abozy wyraźnikam jakich źjaŭliaecca „Rzeczpospolita" buduć kirawacca žadańniam znajšći ahulny jazyk z biełaruskimi predstaŭnikami.

„Gazeta Wileńska" paświačajučy ŭ № 98 artykuł u sprawie ratyfikacyi Ryžskaje ŭmowy zusim sprawiadliwa zaznačaje što Polskaja dyplomatja nia stała na wysacie swajho žadańnia. „Armija Polskaja wypaŭniła swoj abawiazak, ale baraćba z čyrwonaj armijaj jość dla nas zapraŭdy polam sławy. Za to znoŭ mieła mejśca wialikaja abmyłka, stolki razoŭ zroblenaja ŭ našaj historyi Dyplomacja nia zdaleła zkarystać z pabedaŭ wojska." Ηaworučy ab Biełarusi aŭtar śćwierdžywaje što „centr Biełaruskaj sprawy razam z Minskam astaŭsia pad hegemoniaj Maskoŭskaj, dajučy mahčymašć Rasei wiašci intryhi siarod biełarusaŭ hramadzian Polskich. Element Polski i katalicki na Biełarusi Radawaj a biełaruski prawasłaŭny ŭ Polščy tworać tyja tlejučyja ahańki jakija što chwilinu mohuć prywiašci da wialikaha pažaru. „Hazeta śćwierdžywaje što pahlad praf. Prabskaha jaki peramoh ŭ delehacyi daŭ toje što Polšča nawat nia abaraniła Biełarusi šyrejšych aŭtanamičnych prawoŭ ŭ Radnaj Rassei čaho nawat dabilisia Łanlandzja ŭ adnosinach da Karelii. U kancy artykułu zaznačajecca što padpisaŭ hety traktat toj, katory mo najliapiej z usiaho Polskaha hramadzianstwa razumieje ŭsiu drennuju staranu Ryžskaj umowy.

My z zadawoleniiem śtwierdžywajem hetyja trezwyja dumki na stranicach polskaj pressy. Ad siabie dadajom; što padpisaŭ hety traktat toj katory ŭ swajej wiekapomnaj adozwie 22 krasawika 1919 hodu abwieściŭ što „stan biazupynnaj niawoli na hetaj niaščasnaj ziamielcy nareście pawinien być zniŝtožany. . . . . Značy wam dać mahčymašć razwiazać unutrannia nacyjanalnyja i religijnyja Sprawy hetak jak sami taho zahočecie biaz nijakaha hwałtu abo ucisku."

Skazaŭ hetyja słowy čeławiek, wieru ŭ katoraha nia straciła biełaruskaja hramadzianstwa. Dla nas Ryžskaja umowa heta ciažkij chwilowyj kryž pa puci wyzwaleńńia baćkaŭščyny. My wierym ŭ narod ŭ jaho siłu. Musić nastać moment kali jon skinie z siabie nia zaŭsiody toje ci inšaje jarmo Maskoŭščyny.

Biełaruska - litouskija adnosiny.

Dziela taho što sprawa Biełaruska-litoŭskich adnosin ŭ zwiazku z pytańniem ab losach Wilenščyny zjaŭlajecca badaj najaktualnejšaj ŭ hety moment chočučy dać jak najbalej hłyboki analiz pahladaŭ litwinoŭ na nas i našu sprawu,

U wioscy.

Wiačera badaj ŭžo stajała na stale, a Ihnata jašče nie było z horadu. „Drowy pawioz jon zarańnie, para-b jamu i wiarnucca" — dumaŭ dzied, ležučy na piečy. Maładžica usio uhledałasia u małoje wakonce, što wychodziło na wulicu, ale nie mahła ubačyć. Čornaja wosieńnaja noč pakryła saboj usio.

Troje dzietak prykucnuli na pału i čekali tatki, bo kazaŭ, sto prywiezie haścinca. U chacie było ciepla i swietła. Na łučniku, što jak zwon wisieŭ siered chaty, wiasioła treščučy, hareli smalaki, a pa žoŭtych dziereŭlanych scienach biehali cienewyja zajčyki. Usio było na swaim miejscy. Hlanuŭšy wakoł, adrazu možna było paznać, što tut haspadarać ludzi, što lubiać i umiejuć pracawać i žywuć u zhodzie. U chacie panawała ciša; tolki časami stary dzied zakrechče na piečy, dy katoraje z dzieciaccj zapytaje: „mamka, a tatka piroh prywiazie? — „Cyćcie" atkaže maci i u chacie iznoŭ zapanuje ciš. Matcy prykra, što nima muža, i jana, siedziačy kala wakna i nie čutna. Tolki drobny doždžyk usio šumić i šumić, štoś našeptywaje swaim smutnym howaram. Zdaloku zahrukacieli kałosy. Bližej i bližej. Chtoś padježdžaje k dwaru i rypaje warotami. Kabieta uskakiwaje z miejsca i biažyć na spatkańnie. Stary dzied wysunuŭ halawu z piečy i čekaje.

Praz moment uchatu uwajšoŭ Ihnat z žonkaj. Wiasioła uśmiechajučysia, skidaje jon z siabie mokruju świtku.

— „Tatka pryjechaŭ" — idzieci, pasaskakiwaŭšy z połu, pabiehli da baćki. Ihnaś padyjmaŭ kožnaha z ich na ruki i abdzielaŭ, wyjmajučy z kišeni, abarankami. — „A tabie ničoha niema, — chiba woś heta zamiest haścinca dam, — žwiarnuŭsia jon do žonki, wymajučy z zapazuchi kolki biełych, drobna nadrukawanych knižek. Žonka niby zasaromiłasia i, ŭziaŭšy knižki, pawiarcieła ich urukach i pokłała na stoł.

— „Nia chočesz, nie podabajucca? — sa smiecha spytaŭ haspadar, — nu, dyk dawaj wiačerać, a tam schodziš za Jankami i Prakopami. Skažeš im, što ja, pryjechŭšy z horadu, chaču im miesta skazać. Skora na stale zjawiałasia strawa. Ciopły i smačny pach strawy razyšoŭsia pa chacie i smačna kazytaŭ u roci.

— „Tatku, złaź jeści, — zwaŭ haspadar. Ale stary užo sam złaziŭ z pieczy, krechčučy i stohnučy. Absieŭšy naukruh stała, usie moŭčki wiačerali. Tolki dzieraŭlanuje łożki stukalisia ab bierahi miski. Skončyli wiačerać. Sprytna prybraŭšy sa stała, haspadynia apranułasia i wyjšla z chaty. Stary, pamaliŭšysia Bohu, staŭ prabiracca k piečy, ale syn piereniaŭ jaho: „Tatku, pastoj, pasłuchaj i ty!"

Dzied, pawiarnuŭšysia, z uwahaj pahladzieŭ na syna, ale toj z niejkaj cichaj radościaj na twary uhledaŭsia na knižku. Doždź na dware zbolšyŭsia i macniej bubnieŭ u wakno, bytcam abmokšy padarožny prąsiŭsia u chatu — „Kiepska u hetakuju noč dy być u darozie". — cicha prahawaryŭ dzied. Ale jaho nichto nia słuchaŭ, i jon, opuściŭšy haławu, snawaŭ staruju jak sam biezkaniečnuju dumku.

Rypnuli dźwiery i uchatu uwajšła haspadynia z susiedziami. — „Dobry wiečer!" pywitali tyje haspadaroŭ, skidajučy šapki kala paroha.

— „Dobry wiečer" — adpowiedaŭ im haspadar, ustawajučy i idučy na spatkańnie—„Siedajcie, budź łaska." Susiedzi pasieli na ławach.

— „Nu, apawiadaj, što čuwać u horadzie nowaha," zapytaŭsia Prakop u Ihnata.

„Nawiń u horadzie nima nijakich, ale dla nas nawiny, dyj nawiny nadta wielikija woś u hetym," — adkazaŭ Ihnat i praciahnušy Jancy prywiezienyje z horadu knižki.

— U hetym?—zdziwiŭsia Janka, ale knižki uzłaŭ i pačaŭ čytać, a Ihnat z čuć prykmietnym uśmiecham pahladzieŭ na jaho.

— „Dyk heta-ž po prastomu?" — z zadziŭleńniem i nierazumieńniem spytaŭ jon haspadara, i jaho zadziŭ, jak małanka, ablacieŭ chatu i pakryŭ twary usich sidziačych tam, aproč Ihnata.

Dzied padniaŭsia z łaŭki.

— „Ha čyž nie užo pakinuć žartawać z našaj horkaj doli!" Stajaŭ la wakna i pahladaŭ u proćmu čornaj nočy, jak by u jaje pytajučy jakohaś adkazu.

— „Nie tatka, heta nia žarty — ćwiroda, jak wykowywajučy kožnaje słowa, skazaŭ Ihnat.

— Heta knižki u našaj rodnaj mowie, a woś i hazeta, tak sama napisanaja. Jana dbaje ab nas i staić za nas".

Jon pazbiraŭ usie knižki sa stała i usieŭ na zedliku kala łučnika, i usie padsunulisia da jaho, tolki stary dzied nie pakidaŭ swajho miejsca.

Ihnat pačaŭ čytać. Hładkije, pieknyje słowy u rodnaj mowie, jak tyje ptuški zletali z nadrukowanaj papiery, krucilisia u mŭžyčaj chaci i zwiwali sabie hniozdy u ćwiordych mužyckich dumkach, što doŭhaj šeraj nitkai snawalisia ŭ ichnich hałowach, Pachmurnyja, pakrytyje zmorščkami twary zahładžywalisia, stanawilisia usio bolš miahkimi. Zdawałosia, chacieć hetaje słowa złowić u ruki i mocna prytulić jaho do swaich hrudziej. bo było jano rodnoje, šmat maładych nadziej budziło ŭ zbalełych dušach.

Cicha u chaci. Ŭsie słuchajuć zważna, Nawat dzied z łaŭki pilna usłuchiwajecca. Wiasioła treščać smalaki u łučniku. Roŭnym hołasam čytaje haspadar cikawyje pieśni. Kruhom surjoznyje, apuščenyje hałowy. Za waknom płače wiecier i bubnić ab škło drobny wiasenny doždž.

Niechaj żywie zhoda usich narodau našaha kraju!

my pačynajem prabieh prošłaści ŭ palityce litoŭska-biełaruskaj. Robiačy hety ahlad my budziem karystacca tolki tym faktyčnym materjałam jaki znachodzicca ŭ nas.

Paśla Rasiejskaj Rewalucyi 1917 hodą, pieršy z'jezd biełaruskich dziejačoŭ jaki adbyŭsia ŭ Miensku ŭ sakawiku 1917 hodu ŭ palityčnaj čaści swaich rezalucyj staŭ na hrunt kanfederacyi biełaruska-litoŭskaj. Treba zaznačyć, što heta formuła była pryn'ata niamal adnahałosna. Usie partyjnyje napramki padzialili hety pohlad, a adzin z najharačejšych lideraŭ sacyjalistyčnaj hramady p. Burbis nawat wykazaŭsia što kali-b my inačej adniaslisia da litoŭska-biełaruskaha pytańnia, heta z našaha boku była by prost zdradaj pierad litoŭskim narodam, z jakim my stolki hadoŭ razam pracujem. Delehacja z'jezdu z šyrokimi paŭnamoctwami adbyła ŭ Pieciarburzi ŭ krasawiku 1917 hodu dwa pasiedžańnie z litoŭskim sojmam jaki byŭ zarhanizawany jak centralnaje predstaŭnictwo ŭsich litwinoŭ pa hetu storanu frontu. Ad imieni biełarusaŭ na hetym pasiedzaniu byli prysutn p p. Skirmunt, Aleksiuk, Kraskoŭski, Dušeŭski, Dubiejkoŭski, Kachanowič i pamocnik labaranta technologičnaha instytutu Wacłaŭ Iwanoŭski. Biełaruskaje hramadzianstwa wysunuła formułu kanfederacyi z stalicaj ŭ Wilni i prapanawała ŭwajści da časowaha rasejśkaha uradu z praektam stwareńnia krajowaj ŭłady i piereniaćcia administracyi ŭ swaje ruki. Hety praekt horača baraniŭ na pieršym zaśedańni hram. Kraskoŭski a na druhom hłyboki analiz kaniečnaści takoha raźwiazania biełaruska-litoŭskaj sprawy daŭ R. Skirmunt. Z adkazam na biełaruskija prapazycyi wystupili predstaŭniki ŭsich litoŭskich partyj, Šyling, Ićas, Januškiewič, ks. Tumas, i Bartkiewič. Usie jany dali niamal adzinahałosny adkaz jaki stwierdżywaŭ što litoŭski sojm staić na hrunce etnahrafičnaj Litwy z histaryčnymi karektywami pad jakimi jon razumieje ŭłučeńnie ŭ skład Litwy ŭsiej Hrodzienščyny, Wilenščyny i Dzisnienskaha i Wialejskaha pawietaŭ u Menščynie. Dalej rezalucja świerdżywaje što: „Litoŭski sojm nia moža wyrašać pytańnia dziaržaŭnych adnosin litoŭska-biełaruskich z toj pryčyny što Biełaruś jak dziaržaŭny arhanizm z užo wyraznymi hranicami nia maje realnych danych“. Sojm adkinuŭ prapazyciju a hetak-ž nia zhodziŭsia na wyznačeńnie kandydata ŭ ŭradawyje kamisary na častku Wilenščyny znajchodziŭčujusia pad Rasiejaj. Kali hramadzianin Kraskoŭski ŭ haračaj pradmowie baraniŭ ŭ imia supolnych interesaŭ kaniečnaści zaniaćcia hetaj pasady bo inačej časowy ŭrad wyznačyć maskala, Šyling ad imieni Sojmu adkazaŭ što litwiny ŭważajuć Wialejščynu i Dzisnienščynu za Litwu i ličać, što sprawa abniaćcia kamisaryjatu należyć ŭ całaści tolki da kampetencyi litoŭskaha sojmu. Asabliwa jarka wykazaŭ hety pohlad ŭ swajej pramowie ks. Tumas, jaki peraličajučy nazwy miejscowaściaŭ jak Ašmianá, Krewa dziwiŭsia nadta, što biełarusy majuć śmiełaść hawaryć ab ich prawoch na hetych ziemlach bo tam na jaho pohlad żywuć tolki litwiny. Takoje stanowišče Litoŭskaha Sojmu zrabiła nadta prykraje ŭražeńnie na biełaruskuju delehacyju, jakaja wustami p. Skirmunta ŭ swajej atwietnaj deklaracyi, što „z wialikim żalam pryjchodzicca zaznačyć poŭnaje niezrazumieńnie litoŭskaha sojmu pytańnia Biełaruska-litoŭskaha jakoje moža być tak škodnym dla budučych adnosin hetyck dwuch bratnich narodaŭ“.

Siabra Biełaruskaj delehacyi p. M. Kachanowič nia zhodziŭsia na jaho pahlad miahkaj rezałucyi i ŭžo budučy na z'jezdzie dziejačoŭ rašučym praciŭnikam jakoj by niabyło kańćepcyi litoŭska-biełaruskaj daŭ wyraz swaim pohladam ŭ asobnym zdańni jakoje ahałasiŭ pierad sojmam ŭ prasie a paśla aświaciŭ ŭ całym liku artykułaŭ na stranicach hazety „Mahiloŭskij Wieśnik“ Kacharowič z zabureńniem stwierdżywaŭ imperyjalistyčna zachwatny charaktar litwinoŭ, rašuča adkidaŭ jokoje by ta nia była prawa ich na Wilenščynu, Hrodzienščynu i Wilniu i zaklikaŭ biełaruskaje hramadzianstwa wystupić pierad časowym ŭradam z rašučym pratestam prociŭ pretenzjaŭ litoŭskaha sojmu.

(Dalej budzie).

Bratom biełarusam.

Ab wašaj niadoli ja pieśniu składaju,
Ab wašym upadku u čužynie piaju,
Usim sercam, dušoju ja wam spahadaju
Usie swaje siły ja wam addaju.
Ad wieku my ciomny, zahnany, prybity,
Ad wieku u ciažkaj niadoli żywiom;
Ad sonca-nawuki nam dźwiery zakryty,
Biez swietu, biez ščaścia, jak mary, snujom.
Čas pryjdzie! I kožny chto żyŭ strepianiecca.
Zwon praŭdy prakocicca ŭ našaj ziamli.
Klič pojdzie: „Dawoli my hora ciarpieli,
Dawoli čurališ swajho usiaho;
My inšymi stali! ludźmi stali ŭžo!..
Braty! Chaj čas chutčej nam nastanie!
Chaj našaja praŭda na świet wyjdzie won!
Chaj wola, nawuka żywie da skanańnia!
Niepraŭdzie, ciemnocie niechaj budzie skon.

Dubrowik.

U Litwinou.

B. Prezydent—redaktar hazety.

B. staršynia Litoŭskaj Taryby i niejakiś čas Litoŭski prezydent p. A. Śmietana pačak u Koŭni wydawać hazetu „Letuvus Balsas“.

U našaj sprawie p. Śmietana adznačyŭsia poŭnym niepryznawańniem istnawańnia biełarusaŭ u Hrodzienščynie i Wilenščynie,

p. Siemaszka—litoŭski ministr pa biełaruskim sprawam—predstaŭnik rasiejskaj čornaj sotni.

Ministerstwo pa biełaruskim sprawam u Koŭnie na čale z p. Ministram Siemaškaju zastałosia wiernym ahulnamu kirunku nadadzienamu pracy, predstaŭnikaŭ biełaruskaj ułady na Biełarusi jašče za časaŭ p. Wilejčyka i 1-ho ministra p. Waronki—apora na rasiejskich reakcyaneraŭ u umacawańni swaich ŭpływaŭ u Biełarusi, wiadziecca nadta systematyčna. P. p. Bojwidy, Uśpienskije i inšyja padobnyja biełaruskija patryoty zajmajuć najpawažniejšyja stanowišča.

Wajennyja jedynki kirujucca niemal wykłučna aficerami maskalami.

Wialiki pažar u Koŭni.

Nie hledziučy na toje, što na čale adnaho z ministraŭ u Litwie staić b. Wilenski brandmejster i načalnik pažarnikoŭ, niedaŭna u Koŭni byŭ wialiki pažar, jaki niemal zusim zniščyŭ Lasnuju i Kijeŭskuju wulicy. Miž inšym zniščena daščentna adna z wialikšych fabryk. Straty wynosiać bolej za 2 miljardy polskich marak.

U Ukraincou.

Paŭstańnie achapiło niemal usiu Ukrainu.

Paŭstančaja chwała razliłasia pa ŭsiej Ukrainie. Usiudy idzieć baraćba pad nacyjanalnym stanowiščam i imia niezaležnaści Ukrainy. Swaim palityčnym wyrażkom niemal usie atrady ličuć Pietluru i jaho urad. U apošnija dni asabliwa krywawaje zmahańnie idzie pad Bachmačam i Jekacierynasławam. Sielanie aktyŭna pamahajuć hetaj baraćbie.

Balšawikom wielmi rupna znajści ukraincaŭ. Jak pawiedamlaje „Upierad“ ukrainskaja kamunistyčnaja partyja atrymała zhodu balšawickaho ukrainskaho uradu na wiadzieńnie pierehaworaŭ z ukrainskimi kaaperatarami i zastaŭšymisia ješče u żywych wybarnymi pradstaŭnikami intelihiencyi ab ustupleńni apošnich u pracu z balšawikami.

Zachody abjednańnia ukrainskich palityčnych predstaŭnictw.

Ministr zahraničnych sprawaŭ ukrainskaho uradu u myśl żadańniaŭ atamana Pietlury i rady ministroŭ wiadzieć hutarki z inšymi ukrainskimi nacyjanalnymi orhanami ab ahulnym abjednańni i pracy u kirunku pryniatym ŭradam Petlury.

Metrapalit Szeptcki u sprawie unii.

Waršawa 2. V. (E. E.) Ukrainski metrapalit Szeptycki jaki byŭ u Rymie ciapier znajchodzicca ŭ Halandyi. U bytnašc swaju ŭ Rymie ahłasiŭ tam lekciju ŭ katoraj zaprapanawaŭ złučyć prawasłaŭnuju i katalickuju carkwu. Dziela hetaha jon ličyć patrebnym: 1) wykłučyć z pad apieki kardynała Roppa usiu Rassieju jak bližšuju tak i dalniuju i addać jaie pod apieku „Uschodniaj kangregacyi“. 2) Wieści siarod prawasłaŭnych ŭ Polščy ahitaciju za unju carkwy. 3) Pry Uschodniaj Kangregacli ŭ Rymie utwaryć seminaryju dla pawracajučych u Raseju. Hrošy na seminuryju maje Metrop. Szeptycki nadzieju dastać u Ameryce i raztłumačyć amerykancam spačuwajuščym, što jon najlepšy kandydat dla zaniaćcia prefektury ŭ Kongregacyi.

U Halandyi metrapalit ahituje za ideju unji. Stul jon choča jechać u Ameryku kab zabrać tam hrošy na prapahandu unji.

U Łatyzsou.

Hrašawaja reforma.

Łatyšski ministr finansaŭ unios u Sojm praekt hrašawoj reformy.

Zabastoŭka skončyłasia.

Zabastoŭka na tutejšych čychunkach skončyłasia. Bolšaja častka ekanamičnych zapatrebawańniaŭ rabočych zdawolena.

Estonski chor dla Łatyšoŭ.

Henymi dniami pryježdżaje na kolki wystupaŭ estonski chor.

Kaalicyjny kabinet.

Bolšašć frakcyi łatyšskaho Sojmu prajektujeć utwareńnie načyjanalnaho kaalicyjnaho Ministerstwa.

Eliza Ożeszko.

6 traŭnia končycca adzinaccać hadoŭ, jak sumnaja wiestka razniasłasia pa świecie. Tak lubiačaja ludzkaść, serca, Elizy Ożeška pierastała bicca. I u adzinaccaty hod ad jaje śmierci ustaje pierad nami obraz hetaj wialikaj hramadzianki Eliza Ożeška — polka, daušaja Polskaj literatury usieświetnyje niaśmiartelnyja twory, zjaulajecca častkaj nas, našaha naroda, našaj dušy. Radziŭšajasia na našaj Biełaraskaj ziamli ŭ wioscy Milkaŭščyny z Hrodzienščyny jana na usio żyćcio zachawała praŭdziwuju miłaść da kraju i narodu. Mahutnym nakidam talentnaj pisarki stworany malunki našych rodnych wiosak, rodnych honiaŭ, typy zabitaha biełarusa — mużyka. U časie najciamniejšaj reakcji Ożeška malujučy dobu našaha naroda śmieła kidała ŭ wočy hramadzianstwa ciažkaje abwinawačeńnie. W apatyi niažadańnia zrazumieć narod, pamahčy jamu. Hłybokaja Polskaja patryotka jana umieła znajści nia mienš silnaje čućcie dla kraju, u siarod jakoha żyła i uzhadawałasia. Manatomnyja paletki i wioski Biełarusi, żalu poŭnaja pieśnia našaj staronki, naš Nioman, dali matywy da najpiakniejšych twaraŭ. U praktyčnym żyćciu Ożeška adpawiedała swaim ideałam. Heta Horadnia—miesta stałaha jaje pabytu dała Biełarusi pieršy badaj najwialikšy lik świadomych rabotnikaŭ. Heta jany, maładyja padniali śmieła štandar baraćby za narodnyje prawy umacowanyje ŭ swaich prakanańniach Elizaj Ożeška. U tajnych polskich praświetnych hurtkach jaje hłybokaje słowa miłaści da kraju i narodu wyklikała ŭ maładych dušach hety nastroj. Ożeška hety żywy symwał toj praŭdy jakaja pawinna zapanawać ŭ našym kraju i jak wialiki čas hramadzianstwu polskamu żywučamu tut spradwieku pajšci jaje śladami. U adzinaccatuju niadaŭščynu Ożešak my možam śtwierdzić što imia zastupnicy i apiekunki pakryŭdżanych zostanecca na zaŭsiody dla nas jarkim świetučam toj tak ciomnaj epochi.

Biełaruskija sprawy

Jakiś Biełaruski Sajuz?

Jak infarmuje biełaruskaje Press—biuro,— Biełaruski nacyjanalny sajuz, u żwiaźku z konferencyjaj, wručył Ligie Narodaŭ notu ŭ jakoj pamiž inšym što: „Polskaia ułada pierajšła usielakija hranicy ŭ praśledawańni biełarusaŭ. Trudna znajści biełazushaha wučyciela, jaki-b nia siadzieŭ ŭ turmie, albo ŭ kancetryjnym abozie, trudna znajści haspadara — biełarusa, kab haspadarka jahona-b nia była zniščana praz nieustannyja rekwizycyi: niama siamji jakaja-b mieła narmalny kawał chleba,

Na kolki hety Sajuz Biełaruski“, widać chodź-by z taho što hetyja pany nawat ńia wiedajuć što bolej čym 300 biełaruskich škoł znachodziačychsia jak raz na tertytoryi ab jakoj idzie sprawa na čale z wučycialami biełarusami, jakija jakaś nia tolki nie hnijuć u polskich turmach, a nawet pensyju atrymliwajuć u polskich markach.

Pane! skażycie lepiej pad čyju dyktoŭku pierepisywajecie hetyja noty i chto wy takija?

Biełaruskija skauty.

Załażyłasia inicyjatyŭnaja hrupa dziejačaŭ i moładzi, jakaja enerhična wiadzieć pryhatawaŭčuju pracu pa wytwareńniu arhanizacyi biełaruskich skautoŭ. U najbližšyja dni majuć być

zrobleny zachody pierad uładaju ab zatwierdžańni statutu.

Likwidacyja Wajskowaj Kamisii.

Jak my dawiedalisia, Kamisija Wajskowaja jakaja blizka hod siadzieła u Łodzi, maječ być da 15 traŭnia zlikwidawana.

Biełaruski Kamitet u Nieświžu.

Z inicyjatywy hram. Kuryłowiča, Ancypowiča, ĝ-ra Paŭlukiewiča, Jodko i inš. prystuplena da arhanizacyi u Nieświžu krajowaho kamitetu, jakoha adnoju z hałoŭnych met — praca nad biełaruska-polskim zbližeńniem, i baraćba z elementami abo wiadučymi dyskrjučuju biełaruskaść rabotu, abo raspałajučymi nacyjanalnuju worahaść.

Ščyra witajem hetu pracu!

„Hołas Biełaruski" u Horadni.

Biełaruski Palityčny kamitet manicca pačać hetymi dniami wydaŭnictwa u Horadni časopisi 2 razy u tydzień pad nazwaju „Hołas Biełaruski". Na čale redakcyi staić stary biełaruski piśmiennik i znany pracaŭnik p. Anton Lewicki.

Ekskursyja biełaruskich seminarystaŭ u Wilniu

U pałowie traŭnia seminarysty z Barun majuś prybyć u Wilniu z metaj zaznajomicca z wydatniejšymi histaryčnymi piekna$ś$ciami architektury i štukarstwa našaj Litoŭskaj stalicy. Spadziejomsia, što biełaruskaje hramadzianstwa z naležnaj haścinnaściu prymie našych maładych wučniaŭ, budučych prawadyroŭ siarmiažnaho narodu.

BIEŁARUSKIJA PAŬSTANCY.

Baranawičy 30. IX. (O.) Kanspiracyjunaja praca biełaruskich paŭstancaŭ, jakimi byŭ časowa zaniaty Minsk i Słucak, nawodzić paniku siarod kamunistaŭ. U Mensku i Słucku paŭstancy zabili šmat kamisaraŭ i pamiž nimi kamisara narodnaj aświety kabietu Frumkinu.

NAWINY.

ČYČERYN PISZE.

Waršawa 2. V. (E. E) Narodny kamisar, zagraničnych spra Čyčeryn pasłaŭ notu polskamu uradu ŭ jakoj pratestuje prociŭ isnawańnia ŭ Tarnowie Ukrainskaj Respubliki. Pa prykazu Petlury farmujucca addzely aperyrujučyja na ukrainskaj terytoryi. Polski urad ŭ swajej adpawiedzi adkazaŭ, što z jurydyčnaha boku ŭsie hetyja abwnieńnia nia sprawiadliwy dzieła taho što tekst traktatu preduhladywaje adpawiedny punkt jaki robicca abawiazkam pa abmienie ratyfikacyjnymi hramatami. Adnak Polski urad užo daŭno pačyniŭ kroki kab ŭwišci ŭ žyćcio piaty punkt Ryžskaj umowy. U sprawie žałaby na niapryhilnaje stanowišča polskaj pressy da balšawickaj Rassei nota admiačaje, što ŭ Polšču istnuje wolnaść druku. Polšča nia znajchodzicca ŭ kantakcie z ukrainskimi addziełami i nia wiedaje što jany robiać. Polski urad nie moža być adpawiednym za toje što Petlura karystajecca ahulnymi sympatyjami na Ukrainie i swajho boku maje informacyi što na sawieckaj terytoryi formujucca addziely z polskich hramadzian uradžonych ŭ uschodniaj Małapolšču.

Baltyckaja Suwiaź

Ryga 1 r. (E. E.) U sprawach sajuzu Baltyckich hasudarstwaŭ siudy maje pryjechać Krasin z paŭnamoctwami swajho uradu. Jon budzie wiaści pierahawory z predstaŭnikami Łaćwy, Litwy i Estonji ŭ sprawie naładžeńnia narmalnych palityčnych, ekanamičnych i tranzitnych warunkaŭ pamiž hetymi dziaržawami i Rasiejaj.

Balšawicki Raj

Wilnia. Uciakačy z Ukrainy pieredajuć što jak paŭstancy, tak i tyja chto im pamahajuć abjaŭlany pa za prawam. Uciekačy pierawažna sialanie, abrabowanyja i zrujnawanyja balšawikami.

Wilenskaja Sprawa.

Waršawa. 2. 5, (E. E.) „Gazeta Poranna" piše što zhodna z wiestkami z paryžu. Prapanawana stwareńnie Litoŭskaj dziaržawy z dwuch kantonaŭ. Kowienskaho i Wilenskaho z rezydencjaj sojmu i uradu ŭ Wilni.

Waršawa (o) Polski delehat da Rady Lihi narodaŭ praf. Aškenazy wyjechaŭ ŭčoraj da Brussela na kanferencju z litwinami.

Bruksel.

Paryž, 30. IV. (Rzecz. Posp.) Ministr zahraničnych sprau Sapieha mieŭ naradu z p. Łukašewičam, siabram Polskaj delehacyi na Brukselskaj kanferencji, i z p. Lionam Bourjeois siabrom Rady Lihi Narodaŭ ŭ sprawie rašeńnia Litoŭska—Polskaha konfliktu pry pomačy federacji. Polski prajekt federacyi padtrymliwaje francuski urad. Prajekt hety preduhladaje stwareńnie Litoŭskaj dziaržawy z dwuch katonaŭ: Kowienskaha i Wilenskaha. Wilnia pawinna być rezydencjaj nia toiki kantanalnych ulad ale, sojmu i uradu. Litoŭskaja dziarzawa maje być złučana z Polščaj ŭ sprawawach wajskowych i dyplomatyčnych. Francuskija uradowyja kruhi uważajuć prajekt za realnuju padstawu da pierehaworaŭ, ale praduhledajuć što Polšča pawinna dzie zrabić niekalki ustupak.

Milanuŭka.

Waršawa IV. (E. E.) Wyjhrała miljanuŭka Nr. 1.663. 585. pradanaja ŭ Łodzi.

Abmen ratyfikacyjnymi hramatami.

Polskaja delehacja dla abmena ratyfikacyjami pwzybyła ŭ Miensk ŭ piatok ŭ wiečary, a delehacja balšawickaja ŭ subbotu ranicoj. U skład sawieckaj delehacji ŭwuchodziać: sekretar mirnaj delehacji Larenc i Sijar. Rassiejski aakument podpisan praz Kalinina i praz predstaŭnikoŭ Sawieckaj Ukrainy Prakoŭskaha i Jarleščenka. Pasla pawerki tekstaŭ ŭ subotu a 5 gadz. papaŭdniu ŭ budynku Biełaruskaj Rady Narodnych Kamisaroŭ. Pramoŭ nijakich nia było.

Da Polska-Litoŭskaha kanfliktu.

KOŬNIA. 2. V. U Litoŭskich palityčnych sferach traktuecca dumka ab fedaracji. Na heta mieła wialiki upłyŭ polskaja frakcija u litoŭskim sojmie pryzywajučaja da zhody.

Prezent Polsze.

WAŠINGTON 2. V. (EE). Ziemlaŭłaśniki centralnych Stataŭ Paŭnočnaj Ameryki afiarowali Polšču milljon bušeliaŭ ziarna. Heta budzie 2700 wahonaŭ muki pa canie 8 marak funt.

Wymirańnie nasialennia ŭ Francji.

Francyzkija hazety kamunikujuć što nasialeńnie ŭ Francji pamenšyłaś na try milljony. Każuć što heta časowa i zjaŭlaecca rezultatam wajny. Francja ličyć 142 millony zabitych. Da hetaha treba dabawić achwiary wajny siarod cywilnaha nasialeńnia.

Ź WILNI.

Uradowyja—Ščepieńnia bydła.

Starasta Wilni padaje da akulnaha wedoma, što weterynarnyj addzel Departamentu ziamlarobstwa i kasoŭ atrymaŭ pieršy transpart šywaratk dla ščapieńnia. Dziela hetaha baraćba z epidemijaj bydła ciaper wychodzić na nowy šlach, zabiazpiečywajučy bydła ad moru pry pomačy ščapieńnia. Ščepieńnia zabiazpiečywajuć bydła ad moru paskolki jany byli zrobliany u swoj čas t. j. pra pieršych pryznakach chwaroby. Dziela hetaho ŭ interesie samich bydłaŭłaśnikaŭ jaknajchutčejšaje pawiadamleńnie weterynaraŭ aibo akružnych kamisaraŭ pabicji ab chwarobie. Za bydła jakoje zdochnie pasla ščepieńnia aibo budzie zabita pa zahadu Weterynarnaj Kamisji, urad budzie apłačywać straty, normy jakich ciapier padwojany.

— № 15 „Dziennika Urzędowego."

Dekret ab zwarocie Dubatauskaj gminie nazwy Žodiškaj; Razparadzienie ab wykananni sielskagaspadarskaj reformy; ab wajskowym ziamielnym zapasie; ab zasiewach prywatnych asob ŭ pakinutych majątkach; ab začwierdzeniu statuta parowahota warystwa „Les"; ab registracyi mertnaści, zachoplenaha prywatnymi asobami ŭ czasie akupacyi niamieckaj, balšawickaj i litoŭskaj. Ab acenačnych staŭkach abawiazkowych pry wypłacie stratań rekwizirawanaje bydła z metaj baraćby z Sibirskim moram; i ab zawiedzienni knih parawoha katła.

Swiadkawanie 5 traŭnia.

5 traŭnia ŭ sotuju hadaŭščynu sa dnia smierci Napaleona adbylisia ŭ našym mieście nraćystaść pa nižaj padanaj prahramie.

Ranicoj a 9½: Uraćystaje adkryćcie pamiatnaj tablicy ŭmurawanaj w biskupim pałacu, gdzie žyŭ Napaleon ŭ 1812 hadu. Hawaryć pramowy ouduć hen. Želihoŭski, prezydent miasta Baŭkoŭski i praf. Janoŭski.

10½ rannicaj, Nabaženstwa w Katedrze Pasla Nabaženstwa fanfarnyja sygnały z Katedralnaj dzwanicy i dafilada wojska na Łukišskim placu.

A 5 gadz. ŭ miastowaj sali wykład praf Alfonsa Parčeŭskaha ab Napoleonie.

A 7 gadz. ŭ Polskim teatre na Pahulance uraćystaje predstaŭlennie.

Prajekt ab zbudawanni tramwaju ŭ Wilni.

Mechaničnyje wurštaty „Mechanik" prapanawali Madistratu zbudawannie tramwaju ŭ Wilni.

Razkład ruchu ciagnikoŭ Wilna Waršawa.

Ciagn. № 813 wychodzie z Wila 10 h. 45 m. Ciahn. № 851 a 19 h. 30 m. Prychodziać ŭ Wilnu Ciahn. № 813 a 18 h. 40 m. Ciahn. № 851 a 9 h. 50 m.

Wilna - Maładečna—Alachnowičy Ciahn. № 2011 wychodzić z Wilna što dnia a 20.00 h. pryjchodzi ŭ Maładečna a 3.00 hadz., prychodzić ŭ Alachnowičy a 10.00 hadz. i ŭ Wilniu a 17.00 hadz.

AD REDAKCYJI: rukapisy i karespandencji pawinny być padpisany praŭdziwaj familijeju i adresam taho, chto prysyłaje. Adres i familija dla wiedama redakcji.

Niewydrukawanyja drobnyja rukapisy nazat nie zwiertajucca.

Drukarnia „DRUK" Suboč 2.

Redakar i Wydawiec W. Szyszkoŭ.